

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ
Дніпропетровський регіональний інститут державного управління

**УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ТА БЮДЖЕТОМ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД**

Практичний посібник

За загальною редакцією С. М. Серьогіна

Дніпро
ГРАНІ
2018

УДК 352.72(477)
У 72

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Дніпропетровського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України
(протокол № 09/220 від 6 грудня 2018 р.)*

Рецензенти:

Л. М. Івашова, д-р. наук з держ. упр., проф., професор кафедри публічного управління та митного адміністрування Університету митної справи та фінансів, м. Дніпро;

Н. А. Липовська, д-р. наук з держ. упр., проф., завідувач кафедри державного управління та місцевого самоврядування Дніпропетровського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України

Авторський колектив: *О. Ю. Бобровська*, д-р наук з держ. упр., проф., *Т. А. Крушельницька*, д-р наук з держ. упр., доц., *О. Ю. Матвеева*, канд. наук з держ. упр., *М. М. Трещов*, канд. екон. наук, *Л. Г. Шевченко*, канд. екон. наук, доц.

Управління фінансовими ресурсами та бюджетом територіальних
У 72 громад : практ. посіб. / О. Ю. Бобровська, Т. А. Крушельницька, О. Ю. Матвеева, М. М. Трещов, Л. Г. Шевченко ; за заг. ред. С. М. Серьогіна. – Дніпро : ГРАНІ, 2018. – 128 с.

ISBN 978-617-7351-37-4

У посібнику вміщена загальна характеристика інструментів управління фінансовими ресурсами територій, доступних органам місцевого самоврядування в умовах децентралізації державного управління, надані рекомендації щодо посилення фінансової спроможності громад та органів місцевого самоврядування за рахунок застосування портфельного підходу до управління муніципальними активами.

Видання підготовлене для здобувачів вищої освіти за програмами підготовки галузі знань «Публічне управління та адміністрування», також може бути корисними для практичних працівників – державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, науковців, що займаються дослідженнями проблем у сфері публічного адміністрування

УДК 352.72(477)

© Бобровська О.Ю., Крушельницька Т.А., Матвеева О.Ю.,
Трещов М.М., Шевченко Л.Г., 2018
© ДРІДУ НАДУ, 2018
© ГРАНІ, 2018

ISBN 978-617-7351-37-4

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
Розділ 1. БЮДЖЕТНО-ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД УКРАЇНИ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ МОДЕРНІЗАЦІЇ	7
1.1. Бюджетно-податкова політика територіальних громад в умовах децентралізації	7
1.2. Зарубіжний досвід управління бюджетно-податковою сферою з орієнтацією на сталий розвиток	16
1.3. Нормативно-правова база щодо використання фінансових ресурсів органами місцевого самоврядування	32
Розділ 2. ЗМІНА ПІДХОДІВ ДО УПРАВЛІННЯ БЮДЖЕТАМИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	38
2.1. Загальна характеристика інструментів управління фінансовими ресурсами територіальних громад	38
2.2. Бюджетна децентралізація в Україні: результати і перші висновки	41
2.3. Управління фінансовими ресурсами місцевого економічного розвитку та альтернативні джерела надходження коштів	50
Розділ 3. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: ВІД ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ – ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ	62
3.1. Покрокова мапа процесу бюджетного планування для органів місцевого самоврядування в умовах децентралізації	62
3.2. Застосування портфельного підходу до управління активами, що перебувають у розпорядженні органів місцевого самоврядування (муніципальні активи)	69
3.3. План заходів щодо підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами територіальних громад	78
ГЛОСАРІЙ	109
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	113
ДОДАТКИ	116

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

БКУ – Бюджетний кодекс України

ДФРР – Державний фонд регіонального розвитку

МЕР – Місцевий економічний розвиток

МТД – Міжнародна технічна допомога

ОТГ – об'єднані територіальні громади

ПІІ – прямі іноземні інвестиції

ПКУ – Податковий кодекс України